

פקודת הטבק *

פרשנות

1. בפקודה זו –

הגדרות

"אמצעי הובלה" – בעל חיים, כלי רכב, כלי שיט, כלי טיס או אמצעי הסעה אחר, שטבק מובל-עליהם או בהם – ביבשה, בים או באוויר;
"בית חרושת" – כל מקום שהופכים בו טבק לא מיוצר לטבק מיוצר;
"חנווני" – כל המוכר טבק מיוצר, או מחזיקו או מחסינו לשם מכירה;
"חנות" – כל חצרים או מקום שמוכרים בהם טבק מיוצר, או מחזיקים בהם או מחסנים בהם טבק לא-מיוצר לשם מכירה;
"טבק" – נטעי טבק ועלי טבק, לרבות טומבק וחיישה, טבק מיוצר ושאינו מיוצר, וכן זרעי טבק;
"טבק מיוצר" – טבק חתוך, טומבק חתוך, חיישה חתוכה, סיגריות, סיגרים, טבק הרחה, טבק לעיסה וכל טבק שהיה נתון לתהליך המכשירו לצריכה;
"מגדל" – בעל רשיון לנטוע טבק;
"מנהל" – מנהל המכס והבלו;
"סוחר" – כל הקונה לשם מסחר טבק לא-מיוצר, וכל המחסין טבק לא-מיוצר שלא בחצר-יהם של מגדלי אותו טבק או שלא בחצרים המושכרים להם;
"פקיד הבלו" – פקיד הפועל לפי הוראותיה של רשות הבלו;
"רוכל" – מוכר טבק המחזיר עם סחורתו זו ממקום למקום;
"רשות הבלו" – הפקיד שמינתה הממשלה לפקח על הפעלתה של פקודה זו, לרבות מי שפועל מכוחו של אותו פקיד.

הטלת מס

2. (א) לא ישולם מעשר על טבק.

בלו

(ב) שיעורי הבלו על טבק יהיו כפי שהם נקבעים על פי חוק מסי מכס ובלו. (שינוי תעריף), תש"ט-1949.

(ג) שר האוצר רשאי, בצו, לפטור מבלו טבק מיוצר שהוא מיועד לתצרוכת חיילים, שוטרים או פקידים בתי סוהר, וגמסר לצבא-הגנה לישראל, או לחיל המשטרה כמשמעותו בפקודת המשטרה², או לשירות בתי סוהר כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946³, או למוסד שאושר על ידי שר האוצר כמוסד מיוחד להספקת מצרכים לחיילים, לשוטרים או לפקידים בתי סוהר, ולמשפחותיהם בלבד; טבק הפטור כאמור לא יימסר לידי אדם שאינו חייל או שוטר או פקיד בית סוהר, אלא אם שולם הבלו לפני המסירה.

* חוקי א"י, כרך ב', פרק קמ"א, עמ' 1392; ע"ר 1937, תוס' 1 מס' 660, עמ' 1; 1939, תוס' 1 מס' 862, עמ' 6; 1945, תוס' 1 מס' 1400, עמ' 53; ס"ח 132, תשי"ג, עמ' 146.

1 ס"ח 19, תש"ט, 154.

2 חוקי א"י, כרך ב', פרק קי"ב, עמ' 1124.

3 ע"ר 1946, תוס' 1 מס' 1472, עמ' 6.

גידול טבק

3. (א) הרוצה לנטוע טבק יגיש, לא יאוחר מיום 31 בינואר של שנת הנטיעה, לפקיד הבלו באזור שבו יינטע הטבק, בקשת רשיון לכך בטופס שנקבע ויפרש בה את גודל החלקה שתינטע; פקיד הבלו, באישורו של המנהל, יתן למבקש את הרשיון בטופס שנקבע.
- (ב) מותר ליתן רשיון גם אם הוגשה הבקשה אחרי 31 בינואר, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל, שהיתה סיבה סבירה לאיחור.
4. רשאי המנהל שלא לאשר מתן רשיון כאמור מאחד הטעמים האלה:
- (1) שר החקלאות אישר שהקרקע הנדונה אינה מתאימה לגידול טבק טוב ושריק;
 - (2) המבקש הורשע על עבירה לפי הוראות פקודה זו;
 - (3) המבקש איננו בעלה או חוכרה של הקרקע שבה הוא רוצה לנטוע טבק;
 - (4) המבקש לא יצא ולא מכר לסוחר או לבית חרושת רשוי בישראל טבק שגידל בתוך שתי השנים הרצופות שקדמו, בסמוך, להגשת בקשתו.
5. רשאי המנהל להגביל ברשיון, בשעת נתינתו, את שטחה של כל חלקה שיטעו בה טבק וכן רשאי הוא, בהסכמת המנהל הכללי של משרד החקלאות, לקבוע ברשיון את סוגו של הטבק שעל המגדל לנטוע.
6. רשאי המנהל ליתן היתר לכל מגדל לגדל טבק בשדה נסיונות או במשתלה בכפוף להוראות שנקבעו.
7. לא יגדל אדם טבק בחלקה ששטחה פחות משני דונמים.
8. (א) לא יטע אדם טבק מהמין המכונה חיישה אלא בשטחים שהוגדרו בצו מאת הממשלה.
- (ב) חיישה שנטעוה בשטח כאמור בסעיף קטן (א), או בחלק ממנו, רשאית הממשלה בצו, לפטור אותה מהוראות פקודה זו, כולן או מקצתן.
9. ניטע טבק בניגוד להוראות סעיפים 3-8, רשאי פקיד בלו לעקרו ויראו את הטבק כטבק מוכרח כענינו בסעיף 58, ודינו של מי שנטע טבק כאמור – מאסר שלוש חדשים או קנס חמישים לירות.
10. לא יאוחר מן האחד בנובמבר של כל שנה יעקור ויבער המגדל, בדרך שיוורנו פקיד הבלו, את כל גבעולי הטבק שעל הקרקע שנטע בה טבק.
11. (א) בשעות שבין זריחת החמה לשקיעתה רשאי המגדל להוביל, בלי היתר, טבק שגידלו, או שגידלוהו למענו, ממקום גידולו לכל מקום אחר בתחום קרקעות הכפר שבו גדל הטבק.
- (ב) בכפוף לאמור בסעיף קטן (א), לא יוביל המגדל טבק משום מקום בשום זמן, אלא אם קיבל תחילה היתר הובלה בטופס שנקבע.

סמכות המנהל
למנוע רשיון

סמכות המנהל
לסייג רשיון

היתר לשדה
בנסיונות

שטח מינימלי

הוראות מיוחדות
לייצור חיישה

עונש על נטיעה
שלא כדין

המגדל יעקור
ויבער את
הגבעולים

טלטול הטבק
בתחומי הכפר

12. (א) המגדל יציג לפני רשות הבלו את כל הטבק שגידל, לשם רישומו ובדיקתו, וכן מאזניים ומשקלות מתאימים לשם שקילת הטבק.

(ב) פקיד הבלו ישקול את הטבק במעמד המגדל סמוך ככל האפשר לאסיפתו והמשקל שנמצא יירשם בפנקס שנקבע.

(ג) מיד לאחר שנרשם הטבק ימסור פקיד הבלו למגדל תעודת אישור בטופס שנקבע; המגדל יחתום על שוברת של התעודה לאות כי המשקל הרשום בו נכון; ומשנעשה כן יחא השובר ראייה מספקת על משקל הטבק הרשום בו.

טבק שנשמד

13. (א) אבד או נשמד הטבק של המגדל, כולו או מקצתו, לפני שנרשם, וכן אם נעקר או נעזב, כולו או מקצתו, מכל סיבה שהיא, בעודנו בגידולו – ולא נעשו הדברים על ידי פקיד הבלו הפועל על פי סעיף 9 – יודיע על כך המגדל מיד לרשות הבלו, והיא תפעל לעריכת הבדיקה והאימות כדרוש.

(ב) אם לאחר שנרשם הטבק ובעודנו ברשות המגדל נשמד כולו או מקצתו, בשריפה, בשטפון או באוגס אחר – יודיע על כך המגדל מיד לרשות הבלו, והיא רשאית, על יסוד ראייה מגיחה את הדעת בדבר ההישמדות למחוק את הטבק שנשמד ולתקן את תעודת האישור שניתנה למגדל.

בדיקת היבול
הקודם ואחריות
למלאי

14. (א) רשות הבלו רשאית בכל עת, וחייבת בכל שנה לפני אסיפת יכול הטבק החדש, לבדוק את כמות הטבק מן היבולים הקודמים שברשות המגדל ולהשוותה אל הרשימות שבפנקס.

(ב) נמצא חסר במלאי שנבדק, יהא המגדל חב לשלם על החסר כפל הבלו שנקבע לפי סעיף 2, אולם רשאי המנהל במקרים אלה לוותר על הבלו, כולו או מקצתו, אם אין החסר עולה על עשירית אחת, או אם הוא סבור שהחסר חל מחמת התייבשות או מחמת סיבות טבעיות אחרות.

(ג) נמצא עודף במלאי הטבק שנבדק, והמגדל לא נתן עליו הסבר מניח את הדעת יהא חב לשלם על העודף כפל הבלו שנקבע בסעיף 2 והעודף שבמלאי יותרם, זולת אם ניתן הסבר להנחת דעתו של המנהל.

(ד) אין האמור בסעיף קטן (ג) מונע מלהביא את המגדל למשפט לפי דיני העונשין.

אימתי רשאי
המגדל להציא
טבק מרשותו

15. לאחר שניתנה למגדל תעודת אישור כאמור בסעיף 12, רשאי הוא להוביל את הטבק, כולו או מקצתו, לבית חרושת או למחסן מכס, או למכרו, לסוחר או ליצרן, ובלבד שיקוימו התנאים שבסעיפים 16 ו-17.

איסור הובלת
טבק בלי היתר

16. (א) פרט לאמור בסעיף 6 ובסעיף 11 כל הרוצה להוביל טבק חייב לקבל תחילה היתר הובלה בטופס שנקבע.

(ב) רשות הבלו לא תתן היתר הובלה אלא אם אימתה תחילה את כמות הטבק שעומד להובילו, ותרשום את הכמות בתעודת האישור שבידי המגדל.

(ג) הטבק שהובל כאמור יוצג לפני הפקיד הבלו שבמקום בוא הטבק, ייבדק ויישקל.

(ד) נמצא חסר, ישלם בעל ההיתר על החסר כפל הבלו; אולם רשאי המנהל במקרים אלה לוותר על הבלו, כולו או מקצתו, אם הוא סבור שהחסר חל מחמת התייבשות או מחמת סיבות טבעיות אחרות.

(ה) היתר ההובלה יימסר לידי פקיד הבלו במקום בואו של הטבק.

17. (א) המגדל לא ימכור טבק אלא לסוחר רשוי או ליצרן רשוי, ולא ימכור טבק לא-מיוצר בכמות פחותה מעשרים קילו בבח-אחת; הטבק הנמכר יישקל במעמד פקיד הבלו, שירשום בתעודת האישור של המגדל את הכמות שנמכרה ויאשר בחתימה-שכנגד בפנקסי הסוחר או היצרן שכמות הטבק המועברת נרשמה; אולם אם היה כלל יכולו של המגדל פחות מעשרים קילו, רשאי המנהל לתת לו היתר מיוחד למכירת הכול הזה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי המנהל, לשם הגברת יצוא הטבק, להורות לכל מגדל, סוחר ויצרן למכור טבק שיימצא ברשותו בין בכוח ובין בפועל, כולו או מקצתו, לכל אדם שיציין בהוראה, ובלבד שתובטח למוכר תמורה הוגנת.

(ג) המנהל רשאי לקבוע מחירים לטבק.

(ד) נשקל הטבק וניתן היתר הובלה מתאים, חייבים המגדל והסוחר להודיע למנהל, תוך שלושים יום מתום תקופת ההיתר על כל כמות טבק שלא הועברה לתעודתה.

סוחר טבק

18. לא יסחור אדם בטבק אלא אם קיבל מהמנהל רשיון בטופס שנקבע ונתן ערובה כפי שנקבע; הרשיון יפקע באחד כינואר של כל שנה; אגרת הרשיון תהיה בשיעורים שנקבעו בתוספת.

19. החצרים שישמשו להחסנת הטבק יאושרו על ידי המנהל ויתוארו ברשיון; לא ייעשה כל שינוי בחצרים ולא יחסנו בהם שום טובין, חוץ מטבק, בלי רשות המנהל.

20. הסוחר ינהל פנקס מחסן בטופס שנקבע ובו יירשם הטבק הנכנס למחסן והיוצא ממנו.

21. (א) מחסנו של סוחר יינעל בשני מנעולים; מפתח המנעול האחד יהיה בידי הסוחר ומפתח המנעול האחר – בידי רשות הבלו, ותהיה לה זכות כניסה למחסן בכל שעה לשם בדיקתו ואימותו של המצוי בו.

(ב) אין להכניס למחסן או להוציא ממנו דבר אלא במעמד רשות הבלו.

22. כל אימת שהסוחר ימכור או יעביר טבק לייצור או לייצוא, תמסור רשות הבלו לקונה או ליצרן תעודה על כך בטופס שנקבע.

23. (א) סוחר לא ישמיד טבק אלא בהשגחת רשות הבלו.

(ב) נשמד הטבק, כולו או מקצתו, במחסנו של הסוחר בשריפה או בשטפון או באונס אחר, יודיע על כך הסוחר מיד לרשות הבלו, היא רשאית, על יסוד ראיה מניחה את הדעת בדבר ההישמדות, למחוק את הטבק שנשמד ולרשום בפנקס המחסן את הרישום הדרוש.

24. (א) רשות הבלו רשאית לבקר במחסנו של סוחר כל אימת שייראה לה ותבדוק את הטבק שבמלאי ותשווהו אל הרישום בפנקסים שינהל הסוחר.

(ב) נמצא חסר, יידרש הסוחר מיד לשלם כפל מס הבלו על חסר זה; אולם רשאי המנהל, לפי שיקול דעתו, לוותר על הבלו, כולו או מקצתו, אם הוא סבור שהחסר בא מחמת התייבשות או מחמת סיבות טבעיות אחרות.

(ג) נמצא יתר, יידרש הסוחר מיד לשלם על היתר כפל הבלו, וזולת אם נתן עליו הסבך מניח את הדעת.

פיקוח על טבק מיובא

25. (א) לא ייבא טבק אלא בנמלים שנקבעו או במקומות כניסה שנקבעו.
(ב) לא ייבא אדם טבק דרך גבולות היבשה, אלא אם קיבל מאת המנהל היתר ליבוא זה.
26. לא יביא טבק לתועם מימי תופין, ולא יובילוהו לאורך הזרף, בכלי שיט פתוחים מששים טונות רשומות, פרט לאמור להלן.
27. (א) לא ייבא טבק מיוצר, פרט לאמור בסעיף קטן (ג), אלא בכלי קיבול שמשקלם אינו פחות מעשרים קילו כל אחד ושהחידוש עליהם כהלכה במצהר האגיה; אולם רשאי המנהל ליתן, במסמך שנקבע, היתר לייבא משגור טבק בדרך אחרת;
(ב) לפני שמסלקים ממחסן המכס כל כלי קיבול שיש בו טבק מיוצר, יש לחבוק בחבק המציין כי שולם עליו מכס, וזאת אם רשות הבלו והזירה במיוחד במקרה מסוים מסור מתנאי זה.
(ג) טבק מיוצר המיובא בחזר ייבא לפי התנאים שייקבעו לכך.
28. טבק לא-מיוצר שיובא לישראל לא יסולק ממחסן המכס בנמל הכניסה או במקום הכניסה אלא על מנת לשלוח ולייצא, בין במישורין ובין במעבר דרך ישראל, או על מנת להובילו לבית החרושת רשאי או למחסנו של סוחר רשאי.

בתי החרושת לטבק

29. (א) לא ייצר אדם טבק, אלא אם קיבל רשיון במסמך שנקבע ונתן ערובה בדרך שקבע המנהל למילוי התחייבותיו כראוי; התצרים שימשו לבית החרושת טעונים אישור המנהל.
(ב) רשיון יפקע באחד בינואר של כל שנה.
(ג) בבתי החרושת שנועדו לייצר טבבק בלבד, ישמש סופס מיוחד של רשיון.
(ד) האגרה שתשולם בעד רשיון תהיה בשיעורים שנקבעו בתוספת.
30. בלא היתר מאת פקיד הבלו לא ייבס אדם, חוץ מבעלי בית החרושת ומעובדיו ומרשות הבלו, לבית החרושת רשאי, ולא תהא לו אפשרות של כניסה אליו, ולא יביאו לבית החרושת רשאי, ולא יחסינו בו, שום סוכין חוץ מטבק, ולא יתנהל בו שום עסק חוץ מייצור טבק.
31. בעל בית החרושת רשאי יספק לרשות הבלו בתוך בית החרושת את הדרוש במידה סבירה לעבודה משרדית של רשות הבלו.
32. לא יכניסו לבית החרושת משגור טבק, אלא אם יש עמו המסמכים של רשות הבלו הנבועים לו.
33. (א) כמותו של טבק לא מיוצר שמתור להזוויקה בבית החרושת בכל עת שהיא לא תעלה על אספקת שלושה חודשים, כשהיא מוחשבת לפי הממוצע של הכמויות שיוצרו בבית החרושת בשלושת החודשים שעברו.